

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

DEKRETAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO PRIIMTO LIETUVOS RESPUBLIKOS VISUOMENĖS INFORMAVIMO ĮSTATYMO NR. I-1418 22 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO GRAŽINIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI PAKARTOTINAI SVARSTYTI

2015 m. liepos 3 d. Nr. 1K-382
Vilnius

1 straipsnis.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Konstitucijos 71 straipsnio 1 dalimi,
g r a ž i n u Lietuvos Respublikos Seimui pakartotinai svarstyti Lietuvos
Respublikos Seimo 2015 m. birželio 23 d. priimtą ir Lietuvos Respublikos Prezidentei
pasirašyti bei oficialiai paskelbti pateiktą Lietuvos Respublikos visuomenės
informavimo įstatymo Nr. I-1418 22 straipsnio pakeitimo įstatymą Nr. XII-1854 (toliau
– Įstatymas) dėl šių motyvų:

1. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo doktrinoje žiniasklaidos
laisvė kildinama iš Lietuvos Respublikos Konstitucijos (toliau – Konstitucija) 25
straipsnio bei kitų nuostatų, įtvirtinančių ir garantuojančių žmogaus laisvę ieškoti, gauti
ir skleisti informaciją. Pagal Konstituciją įstatymų leidėjas turi pareigą įstatymu
nustatyti žiniasklaidos laisvės garantijas (Konstitucinio Teismo 2002 m. spalio 23 d.
nutarimas).

2. Konstitucijos garantuojamas ir saugomas visuomenės interesas būti
informuotai, kaip ir konstitucinė informacijos laisvė, gali būti užtikrinamas tik tuomet,
jeigu valstybėje laisvai funkcionuoja įvairios visuomenės informavimo priemonės.
Brandi ir išplėtotą visuomenės informavimo priemonių sistema yra būtina viešojo
intereso – visuomenės intereso būti informuotai užtikrinimo sąlyga (Konstitucinio
Teismo 2006 m. gruodžio 21 d. nutarimas). Valstybė (jos institucijos, pareigūnai) turi
ne tik negatyvaus turinio pareigą nekliudyti visuomenėje laisvai skliti informacijai bei
idėjoms, bet ir pozityvaus turinio pareigą imtis visų reikiamų priemonių, kad tam
nekliudytų kiti asmenys.

3. Lietuvos Respublikos Seimo priimtu Įstatymu *inter alia* panaikinami
ribojimai politinėms partijoms būti visuomenės viešosios informacijos rengėjomis ir (ar)
jų dalyvėmis. Iki šiol Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymas (toliau
– Visuomenės informavimo įstatymas) griežtai riboja galimybę politinėms partijoms
dalyvauti žiniasklaidos priemonių valdyje ir kontroliuoti visuomenės informavimo
priemonių turinį. Politinėms partijoms pagal galiojantį teisinį reguliavimą suteikta teisė
leisti tik neperiodinius informacinio pobūdžio leidinius ir turėti interneto svetaines,
skirtas konkrečiam tikslui – visuomenei informuoti apie savo veiklą. Atsisakius
įstatyme nustatyto ribojimo politinėms partijoms būti viešosios informacijos rengėjomis

ir dalyvauti visuomenės informavimo priemonių valdyme, sukuriamos teisinės prielaidos politizuoti žiniasklaidą, išskyla grėsmė ne tik visuomenės informavimo kokybei, bet ir konstitucinėms žiniasklaidos laisvės garantijoms.

4. Pažymėtina, kad šis ribojimas politinėms partijoms būti viešosios informacijos rengėjomis ir dalyvauti visuomenės informavimo priemonių valdyme Lietuvos Respublikos teisėje galioja jau 18 metų. Dar 1996 m. rugpjūčio 22 d. Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 redakcijos 30 straipsnio 5 dalyje buvo įtvirtinta nuostata, draudžianti politinėms partijoms būti radijo ar televizijos stoties savininkėmis. Ši nuostata nuosekliai buvo plečiama. Nuo 2000 m. spalio 1 d. iki 2004 m. gegužės 1 d. galiojusioje Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 23 straipsnio 5 dalies redakcijoje buvo įtvirtintas draudimas politinei partijai būti bet kokio transliuotojo ir operatoriaus savininke. Nuo 2004 m. gegužės 1 d. įsigaliojo nauja nuostata, kad „politinės partijos negali būti viešosios informacijos rengėjais ir (ar) jų dalyviais, bet gali leisti neperiodinius informacinio pobūdžio leidinius, skirtus visuomenei informuoti apie savo veiklą, jeigu įstatymų nenustatyta kitaip.“ 2006 m. liepos 11 d. priėmus naujos redakcijos Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymą ši nuostata buvo papildyta, nurodant, kad politinės partijos taip pat gali turėti informacinės visuomenės informavimo priemones, skirtas visuomenei informuoti apie savo veiklą.

5. Siekiant išsaugoti ir stiprinti konstitucines žiniasklaidos laisvės apsaugos garantijas, užtikrinti tinkamą visuomenės informavimo kokybę ir neleisti politizuoti žiniasklaidos, ribojimas politinėms partijoms būti viešosios informacijos rengėjomis ir dalyvauti visuomenės informavimo priemonių valdyme turi išlikti. Toks ribojimas yra konstituciškai pagrįstas ir proporcingas, nes politinėms partijoms kaip ir iki šiol būtų užtikrinama galimybė per neperiodinius leidinius ir interneto svetaines informuoti visuomenę apie savo veiklą.

6. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Lietuvos Respublikos Seimas 2015 m. gegužės 21 d. priėmė Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 2, 19, 22, 24, 27, 31, 32, 33, 34, 34¹, 41, 46, 47, 48 straipsnių pakeitimo ir 40² straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymą Nr. XII-1731, kurio nuostatos įsigalioja 2015 m. spalio 1 d. Atsižvelgiant į tai, kad šiuo įstatymu taip pat buvo keičiamas galiojančio Visuomenės informavimo įstatymo 22 straipsnis, iki 2016 m. sausio 1 d. Seimo priimtų Visuomenės informavimo įstatymo pakeitimo įstatymų nuostatos dėl 22 straipsnio pakeitimo privalo būti tarpusavyje suderintos tokiu būdu, kad vienu metu nebūtų skirtingai reguliuojami tie patys visuomeniniai santykiai.

2 straipsnis.

S i ū l a u pakeisti Įstatymo 1 straipsnį ir išdėstyti jį taip:

„1 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 22 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Viešosios informacijos rengėjais ir (ar) jų dalyviais negali būti, taip pat negali įgaliojimo pagrindu jų valdyti:

1) valstybės institucijos ir įstaigos (išskyrus mokslo ir studijų institucijas bei švietimo įstaigas), taip pat juridiniai asmenys, kurių steigėjas, dalininkas ar akcininkas yra valstybė, jos institucija ar įstaiga;

2) savivaldybių institucijos ir įstaigos (išskyrus mokslo ir studijų institucijas bei švietimo įstaigas), taip pat juridiniai asmenys, kurių steigėjas, dalininkas ar akcininkas yra savivaldybė, jos institucija ar įstaiga;

- 3) bankai ir jų įsteigti ir (ar) valdomi juridiniai asmenys;
- 4) politinės partijos.“

2. Papildyti 22 straipsnį nauja 7 dalimi:

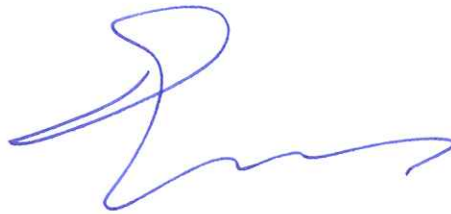
„7. Šio straipsnio 6 dalyje nurodyti subjektai gali leisti neperiodinius informacinio pobūdžio leidinius, turėti informacinės visuomenės informavimo priemonių, skirtų visuomenei informuoti apie savo veiklą. Valstybės ir savivaldybių mokslo ir studijų institucijos bei švietimo įstaigos turimas informacinės visuomenės informavimo priemonės ir jose skleidžiamą viešąją informaciją naudoja tik tiek, kiek tai susiję su mokslo, studijų ir švietimo veikla.“

3. Buvusias 22 straipsnio 7 ir 8 dalis laikyti atitinkamai 8 ir 9 dalimis.“

3 straipsnis.

P a v e d u Respublikos Prezidentės vyriausiajai patarėjai Rasai Svetikaitei pateikti šį dekretą Lietuvos Respublikos Seimui.

Respublikos Prezidentė

Dalia Grybauskaitė